


Joachim Stockmann

**Programma quo Decanus p. t. facultatis philosophicae D. Joachimus
Stocmannus Physices Profess. Apertas Musarum fores Philosophiae Candidatis
exhibet**

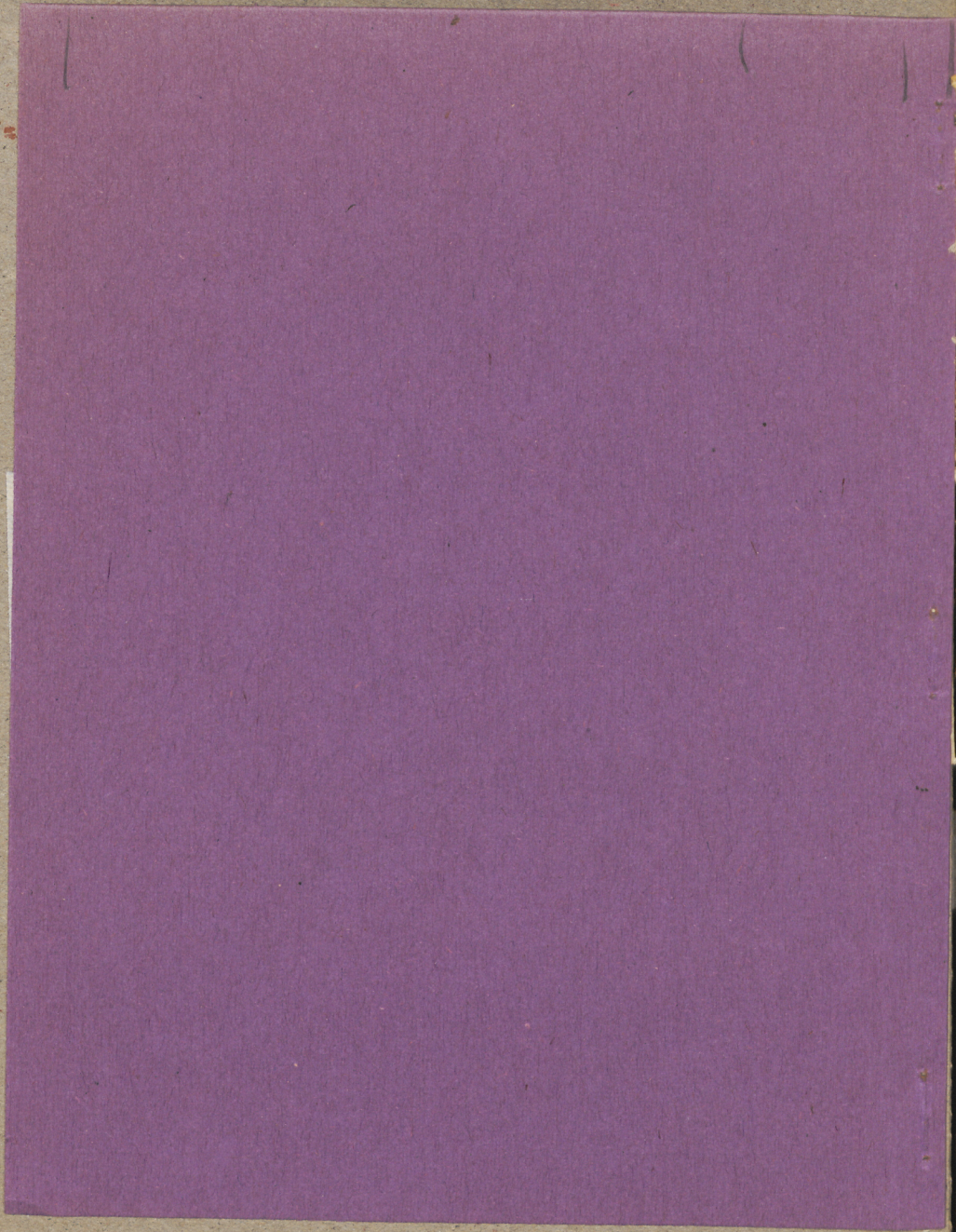
Rostochi[i]: Pedanus, 1630

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn729453383>

Druck Freier  Zugang



Ru phil 1630.
Joachim Stemann



Programma
quo
DECANUS
p. t.
facultatis philosophicæ
D. JOACHIMUS STOCMANNUS
Physices Profess.
*Apertas Musarum fores Philosophiæ
Candidatis exhibet.*
P. P. die Solemni Magorum.



ROSTOCH I
Typis. JOACHIMI. PEDANI. Acad. Typ
ANNO. M. DC. XXX



ICET terris proscripta videatur, ex ipsius Jovis cerebro nata.

Matre carens Pallas, Sophies dulcissima mater,

Et tantæ Divæ locum, nescio quo jure quave injuria jamdudum occupavit Castrensis E-

ayo, quam, *dicente Irene*, nihil juvat nisi clamor virum, clangorq; tubarum, fragores & strepitus tormentorum, internecina odia, alterna vulnera, enses imbuti sanguine, acervi contrucidatorum corporum, depopulationes, vastationes, & cadavera, florentissimarum urbium, regnorum, regionum.

TAMEN quod hodie debui, Palladem revocare, & quidem non nullo, sed postliminij jure, revocare volui. CUM ut ostenderem, gratoque animo prædicarem, Propensas in nostram Rosetum divinæ indulgentiæ alas, ita clementer Varnicolas musas hæcenus intexisse, ut in medijs castris sua etiamnum, si non tabernacula & pelles, saltem tentoria & papiliones habeat, & tot tantorumque Rostochij mœnibus conclusorum, si non Heroum & ducum, saltem gregariorum hastiatorum & martiobarbulorum militum aliqua pars sit, nostri gymnasij fornicibus præfixa,

Barbariæ victrix, armataque Gorgone Pallas.

TUM etiam ne eruditionis laude, vitæ integritate, morum elegantia, tanquam conspirantibus, in victoriam nervis confusa viri-juvenes, ad honorem pulcher-

cherrimum quod est certamen de adipiscendo Magisterij titulo non provocarentur; Et ipse, cum jam in summis creperi Belli tumultibus, tanquam acutissimi morbi dubio, statu constituta nostra Academia, partim oppressis partim exhaustis viribus peticulosisime decumbat, de salute penitus desperare videar, tanquam Hippocraticorum prognosticorum oblitus, & qui sperare non didicerit Medicus, quamdiu spirat æger.

LICET Paludatæ passim & Sagatæ etiam densa, satis occurrant: TOGATÆ vero pauca supersint militiæ vestigia, indeq; PULLA totius fere mundi vestis, & nostræ provinciæ ATRATA sit etiam ipsa, *heu quantum mutata facies.* TAMEN jubente consuetudinis Lege, & instigante *ἑταίρων* amicorum *φιλομυία*, TOGAM Ego in publicum proferre volui, eamque non creta sæpius emaculatam, & sic quomodo-cunq; sed puro filo CANDIDAM virginem, ut in mundo esset, & in promptu haberent, ad honoriis aram sistendi juvenes, quo se rite ornarent, nec quovis ornatu, in Magisterij sacra irrumperent, illotis quod dicitur manibus, illotis pedibus.

DICAM igitur, hoc nomine, PRIMO, Quæ sint in extrema linea amantis, & carceribus vix dum emissa pubescentis juventutis partes, quomodo Herculis Prodicti Exemplo visæ virtutis amore statim incallescere, & omnis generis voluptates unius virtutis amori postponere debeat, ejusque solius, iterum atque iterum repetita tanquam jucundissimæ Sponsæ recordatione, quævis quæ in furtivos amplexus pellicere possint, blande subdola otia animo excutere, & quasvis assiduo

in amanda sua Domina, studio subortas injucunditates vincere. DEINDE, Quomodo qui propius Sophiam jam insequuntur, quam primum assequi possint docebo, Et quomodo, quæ tristissimo hoc tempore communia vota sunt, ad Tempus Mori possint, & quidem ita ut vera vita fruantur, etiam interea dum moriuntur.

Cæterum, Juventuti in Exemplum quem proposui, Herculem quod attinet. Eum, ex Prodico Xenophon refert, postquam exacta pueritia pubertatis iniret cursum, (in qua jam adolescentes sui juris fiunt, & præ se ferunt, anæ per virtutis viam perrecturi sint ad vitam, an v. per viam ignaviæ & τῆς ἁγνίας,) egressum in tranquillum locum, ibidem consedisse, ambigentem ad utram se viam converteret. Tum mulieres duas, easque humana imagine majores, visas esse ad ipsum accedere, quarum.

Altera achemenium spirabat vertice odorem,
Ambrosias diffusa comas, & veste refulgens
Ostrum quam fulvo Tyrium suffuderat auro.
Fronte decor quæsitus acu, lascivaque crebras
Ancipiti motu jaciebant lumina flammæ;
Alterius dispar habitus, frons hirta, nec unquam
Compositâ mutata comâ, stans vultus, & ore,
Incessuque viro propior, lætique pudoris,
Celsâ humeros, niveæ fulgebant stamine pallæ.

Priorem sæpius se contemplatam esse, ac num aliquis ipsam spectaret considerasse, sæpenumerò ad umbram quoque suam respexisse. Posteaquam ad Herculem accessissent, incessisse illam de qua Prius diximus, eodem modo: alteram vero volentem hanc antevertere, cursu ad Herculem se contulisse, ac verbis his
cum

eum compellasse. Video te, mi Hercules, ambigere
quamam via te ad vitam conferas; Quapropter, si me
tibi amicam adjunxeris, ducam te ad iter jucundissi-
mum ac facillimum, ut eorum, quæ suavia sunt, nihil
non gustes, simulque vitam omnis expertem molestiæ
agas. Nam primum tibi neque bella neque negotia cu-
randa erunt, sed dispicies, quemnam tibi gratum vel
potum vel cibum invenire possis: Quid vel aspectu,
vel auditu, vel odoratu, vel tactu te delectare possit;
quibus amoribus fruens gaudeas, quo pacto quam
mollissimè dormias: Qui absq; labore etiam minimo
possis hæc omnia consequi. Quod si quandò, illa de-
fectura, suspicio sit, quibus hæc acquiruntur: nihil est,
quod metuas, ne eò te deducam, ut hæc tibi laborando
varijsq; tum animi tum corporis ærumnis perferendis
paranda sint: Sed fructum alienorum bonorum tu per-
cipies, nec ab ulla re abstinebis, de quâ capi aliquid lu-
cri possit. Nam equidem ijs, qui mea utuntur consuetu-
dine, potestatem facio, ut undecunq; possint, utilitatem
capiant. Hæc quum audisset Hercules: quod est, inquit,
tibi nomen mulier? illa verò: Amici mei, ait, felicitatem
me appellant: At qui oderunt, invidioso me no-
mine vocant ignaviam. Hæc dum dicerentur, altera
mulier quum accessisset: Ego quoq; inquit, ad te venio,
mi Hercules, quæ & parentes tuos novi, & quæ tua es-
set natura, in institutione animadverti. Quæ res sperare
me jubent, ut si ea, quæ ad me ducit, via incesseris: In-
signis futurus sis præclararum honestarumq; rerum ef-
fector, atque ego longè honoratior, bonorumq; gratia
illustrior videar. Neq; vero te decipiam voluptatis
procemijs, sed ipsas res ita, uti à dijs conditæ sunt, vere

•ommemorabo. Nam quæcunq; bona sunt ac præcla-
ra, eorum nihil sine labore ac Studio dij hominibus
largiti sunt : Omminoq; sive Deos esse propitios tibi
vis, colendi sunt tibi : Sive ab amicis vis diligi, benefi-
cij amici sunt afficiendi : Sive ab urbe aliqua vis hono-
rem consequi, necesse est aliquid illi utilitatis afferas : Si-
ve apud universam Græciam virtutis nomine vis esse
in admiratione, de hac ut bene promerere, conandum
erit : Sive terram tibi fructus uberes ferre vis, colenda
erit : Sive à jumentis opes tibi quærendas putas, neces-
se est jumentorum curam habeas : Sive bello res tuas
amplificare desideras, eamq; potestatem consequi vis,
ut & amicos in libertatem vindices, & hostes tibi subij-
cias, non solum artes bellicæ tibi ab earum peritis dis-
cendæ sunt, sed etiam percipiendum exercitatione, quo
pacto sit ijs utendum : Deniq; si etiam corpore vis esse
robustus, necesse est corpus assuefacias ad parendum
animo, perq; labores ac sudorem exerceas. Tum ejus
sermonem excipiens ignavia, Vides nè, inquit, mi Her-
cules, quam longam ac difficilem viam ad delectatio-
nes hæc tibi mulier exponat ? Ego verò facili breviq;
ad beatitatem itinere te ducam, Et virtus : Misera verò
tu, quid boni habes ? Quid beati ?

Quippe nec ira Deum tantum, nec tela nec hostes,
Quantum sola nocet animis illapsa voluptas,
Ebrietas tibi fida comes, tibi luxus, & atris
Circa te semper volitans infamia pennis,
Mecum honor & laudes, & læro gloria vultu,

Quid jucundum esse nosti, quum nihil jucundi
caussa facere velis ? Quum jucundorum appetitum non
exspectes, sed prius etiam, quam appetas, omnibus re-
pleare ?

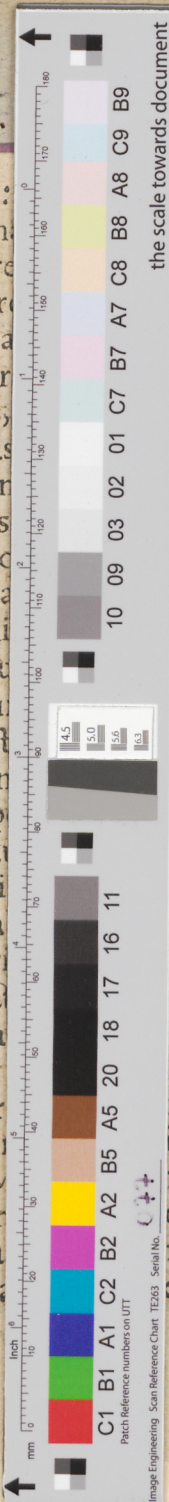
pleare? priusquam esurias, comedis: priusquam sitias
bibis: atq; ut suaviter comedas, obsonatores excogitas:
ut suaviter bibas, vina tibi magni pretij comparas, ac
per ætatem nivis quærendæ causâ circum cursitas: ut
suaviter somnum capias, non sfragula tantum mollia,
sed etiam lectulos, lectulorumq; fulcra paras: Non e-
nim propter labores somnum appetis, sed quia nihil est
tibi, quod agas. Venerem verò prius quam eâ indige-
as, omni molitione impellis. Sic enim amicos tuos in-
stituis, noctu quidem stupro polluens, quod autem u-
tilissimum est diei sopiens eos; quumq; sis immortalis,
â diis quidem rejecta es, & honestis ab hominibus ad-
ficeris ignominia. Quod autem omnium auditu jucun-
dissimum est, tuam ipsius laudem audire non potes,
nec quod spectaculum jucundissimum est, potes spe-
ctare. Nam nullum unquam honestum facinus tuum
vidisti. Quis verò tibi aliquid dicenti fidem habeat?
Quis egentis re aliqua quidquam suppeditet? quis men-
tis compos tua sodalitate contineri audeat? dum tui,
si juvenes sint, corporibus sint debiles, provectiores
facti, amentes: per juventutem sine labore in delicijs al-
ti, per senectutem multis cum laboribus squallidè de-
gentes: ob ea quæ peregerunt, adfecti pudore: ob ea
verò, quæ peragunt, gravati: qui jucunda quæ sunt in
juventute percurrerunt, molesta in senectutem reser-
varunt. Ego verò cum Dijs versor, cum hominibus
honestis versor, nec ullum præclarum facinus, sive di-
vinum, sive humanum abq; me fit. Maxime omnium â
Dijs & hominibus, quos quidem convenit, honoribus
afficio, cara cooperatrix arrificibus, fida domorum
custos heris, benigna servis patrona, adjutrix eorum
labo-

laborum egregia, qui pace suscipiuntur, constans opi-
 tularix in bellicis negotijs, amicitiae consors optima.
 Amici mei cibo ac potu jucundè sineq; negotio fruun-
 tur. Exspectant enim, donec illa expetant. Iidem som-
 num capiunt suaviorem, quam otiosi, ac neq; excitatos
 se molestè ferunt; neq; propter ipsum quæ agenda sunt
 necessario negligunt. Iuvenes senum laudibus gaudent,
 senes juvenum honoribus delectantur; rerum priscis
 sæculis gestarum memoriam jucundè repetunt, nec
 minori cum voluptate præsentia peragunt, mea causa
 Dijs accepti, amici cari, magno suas apud patrias in pre-
 tio. Deniq; cum finis à fato præstitutus adest, non in-
 honorati jacent, oblivioniq; traditi: sed cum perpetua
 sui memoria celebrati florent. Hujusmodi, mi Hercu-
 les parentum fortium fili, si laborando perfeceris, feli-
 citatem omniū maximè prædicandam consequi potes.
 Quæ postquam cecinit sacro pectore virtus,
 Exemplis lætum vultuq; audita probantem
 Convertit juvenem.

Restat ut alteram mei promissi partem exsolvam, & breviter doceam, quomodo mortem sine morte mori possimus, ut presentis vite tadia effugiamus. Verbo dicam, plura non capit charta, sumus Philosophi.

Mors est dissolutio animi à corpore, an non? Philosophi quoties vel à corpore & corporis voluptatibus animum avocant, vel ita profunde speculantur in divinis, ut extra se positi, & alibi corpore, alibi animo esse videantur, an non animum à corpore solvunt, & an non subinde moriuntur, siquidem ipsa etiam Philosophia hoc nomine mortis exercitium dicitur. atqui dum ita moriuntur non moriuntur. Otium enim sine literis ea demum vivi hominis sepultura est, sed beatissima fruuntur vita, siquidem is demum beatus homo est, qui dicente Mercurio Trismegisto, corpus quo ad fieri potest, quasi vestem deponit, inscititiae indumentum, interitus vinculum, vivam mortem, sentiens cadaver, ductile sepulchrum, domesticum furem, qui dum blanditur odit, dum odit, mentem ad terrenam faciem deprimit, canos, illigat, ne intelligentiam hauriat calitus. Sed cogor hic abrumpere silum.

pleare: priusquam esurias, comedis:
bibis: atq; ut suaviter comedas, obsona
ut suaviter bibas, vina tibi magni pre-
per æstatem nivis quærendæ causâ cir-
suaviter somnum capias, non sfragula
sed etiam lectulos, lectulorumq; fulcrum
nim propter labores somnum appetis,
tibi, quod agas. Venerem verò prius
as, omni molitione impellis. Sic eni
stituis, noctu quidem stupro polluens
tilissimum est diei sopiens eos; quum
â diis quidem rejecta es, & honestis a-
ficeris ignominia. Quod autem omni-
dissimum est, tuam ipsius laudem au-
nec quod spectaculum jucundissimu
ctare. Nam nullum unquam honestu
vidisti. Quis verò tibi aliquid dicen-
Quis egenti re aliqua quidquam supp-
tis compos tua sodalitate contineri a-
si juvenes sint, corporibus sint debi-
facti, mentes: per juventutem sine la-
ti, per senectutem multis cum labori-
gentes: ob ea quæ peregerunt, adfectu
verò, quæ peragunt, gravati: qui ju-
juventute percurrerunt, molesta in-
varunt. Ego verò cum Dijs verfor
honestis verfor, nec ullum præclaru
vinum, sive humanum abq; me fit. M
Dijs & hominibus, quos quidem cor-
afficio, cara cooperatrix arrificibu
custos heris, benigna servis patrona



urias
gitas:
is, ac
: ut
ollia,
on e-
il est
dige-
os in-
em u-
stalis,
as ad-
ucun-
otes,
s spe-
tuum
beat ?
men-
n) tui,
tiores
tjis al-
de de-
ob ea
unt in
refer-
inibus
ivè di-
nium à
oribus
orum
orum
labo-